

tea lui Făt-Frumos sortit să rîvească nemărginirea. El opune atîta neîncredere celor mai clare afirmări ale virtuții și fidelității Cosinzenei încît pleacă în lume sedus de prestigiul pur imaginar al Frumoasei fără corp. După experiențe amare, după ce află tot ce se poate afla despre viață și moarte, despre dragoste și nestatornicie, despre prietenie și trădare, se întoarce înțelept și numai iubirea Cosinzenei îl mai salvează din deznădejde.

Dorind o foarte limpede tratare scenică și comunicări directe, Zoe Anghel-Stanca și Gabriel Negry, atrași în egală măsură de aspectul poetic al textului și de izbucnirile lui joviale care încurajează gustul divertismentului inteligent, au întărit liantul de comunicare cu sala pe ambele variante de participare. Am admirat într-un spectacol scris cu o pasionată caligrafie, reușita integrării organice într-o linie îndrăzneată, în limbaj teatral modern, a variatelor elemente de tradiție și ritual folcloric. Prin culoare, lumină și mișcare, prin cele câteva sugestii de decor, prin simplitatea de bun gust a costumelor, eleganța formei s-a menținut cu aleasă știință. Doar un păcat de lungime și de lentoare a umbrît, la un moment dat, reprezentația. Fără să forțeze nota nici în registrul comic, nici în registrul dramatic, regizorii au contat pe intuiția actorilor, au știut să provoace capacitatea interpretativă și inventivitatea creatoare. Făt-Frumos — imaginea bărbăției temerară în intenții — a fost abia schițat, motiv pentru care Victor Nicolae l-a interpretat cu naturalețe dar fără profunzime. Subtextul dramatic care i-a lipsit se regăsește însă emoționant în rolul Frumoasei fără corp. Apariție sonoră doar, Frumoasa fără corp tulbură prin vibrațiile tinguos sfîșietoare ale glasului remarcabilei actrițe Elconora-Luminița, Gheorghiu. Lucrețiu Mandrie a trecut cu grație, nehandicapată de timorări, printr-o partitură nu foarte generoasă. Ea a știut să aducă în scenă gloria cosinzenei care nu vor să se dea bătute, care nu-și pierd prea ușor „fotogenia“, păstrînd ceva din cochetă dezolare a domnițelor pribege. Mai stăpînită decît în anterioare creații, Despina Marcu (Doica) a parcurs cu o ușurință uimitoare o suită impresionantă de stări, de la prezicerile sibiline la vocația de mijlocitoare, de la zburdălnicia de copilărie la cutremurătoare bocete. Albastru-Împărat (Nicolae Călugărița) cu sfetnicii lui zaharișiți (Constantin Cadeschi și Gheorghe Doroftei) au jucat cu seninătate, cu umor, nerozia, de crepitudinea pusă pe șotii și au știut, cînd a fost cazul, să aducă o notă de tristețe și de gravitate. Cu un haz irezistibil au întruchipat Radu Panamarenco și Doru Buzea, un stupefiant cuplu de „taclagii“.

Să mai adăugăm la această listă cîțiva actori care au susținut din plin ideile piesei: Viki Andronescu, Elena și Ion Ligi și Viorel Baltag.

Julieta Țîntea

Teatrul de Stat din Ploiești

DRUMUL SPRE INIMA TA

de Emil Braghinski
și Eldar Reazanov

În pragul sărbătoririi a 25 de ani de activitate, Teatrul de Stat din Ploiești prefațază cu o reușită evenimentul jubiliar.

Ultima-i montare, o premieră pe țară, ne oferă debutul în teatru — promițător — al regizorului de televiziune Vlad Bîtcă și cunoștința cu doi autori sovietici — E. Braghinski și Eldar Reazanov, a căror comedie *Drumul spre inima ta*, chiar și sub titlul mai puțin romantic — *Colegi de birou* — a reușit să cucerească în U.R.S.S. într-un singur an (1972), în cele 7 030 de spectacole jucate pe 128 de scene, un număr record de sufragii.

Drumul spre inima ta este, în intenția autorilor, o încercare de a șterne punți de înțelegere între oameni deasupra automatismelor și dincolo de rutina relațiilor formale cotidiene. Clădită pe alternanța rapidă a scenelor și sincronismul acțiunilor diverse, lucrarea însinuează, în momente de autentică comedie, un cald lirism, sub freacățul căruia omul își dezvăluie chipul adevărat cu trăirile lui intime, cu visurile, cu eșecurile, cu speranțele și împlinirile lui.

Construcția dramatică a piesei, foarte apropiată de un scenariu de film în care secvențele se succed în montaj paralel pe 3 sau 4 planuri a stimulat imaginația regizorului (de formație cinematografică), care a găsit cheia adevătată montării.

Scena este construită în diagonală, pe trei nivele, pe care evoluează șase actori (realizînd, parcă, într-un joc de alternanțe și simultaneitate, un sextet bine armonizat), structura aceasta avînd darul să despartă și să unească într-o scară a vieții pe oamenii din această piesă fără ca nivelul superior să fie și treaptă superioară a valorilor. (Scenograf: Vintilă Făcăianu).

Distribuția, bine chibzuită, prilejuiește debutul în comedie a unui interpret de dramă Nicolae Praidă. Un debut în care actorul străbate cu succes drumul de la timiditate și șovăială la gestul întreprid, hotărît și de grație cuceritoare. Olga Dumitrescu, la rîndul ei, în rolul unei directoare, trece, de asemenea, cu discreție și umor de la un registru (și o tipologie) de opacitate rece la

gama unei exuberanțe calde, învăluitor feminine.

Pe o pantă inversă, Andrei Bursaci, evoluează cu minuțioasă nuanțare, descojind o figură de arivist infatuaț și josnic, de structurile volubilității, eleganței și farmecului aparent care-i maschează caracterul.

Cu o consecvență comică, din păcate nu dusă pînă la capăt, actrița Nora Popescu compune fața unei femei trecute de prima tinerețe, hilar și trist dornică să-și camufleze vîrsta prin artificiale elanuri juvenile.

Tînăra actriță Emilia Dobrin adaugă la dezinvolvura interpretării sale (o tînăra secretară) o prezență scenică agreabilă. În sfîrșit, într-un rol așa zis secundar, actrița Eugenia Laza, demonstrează valențe mimice de o bogată expresivitate, care nu se cuvin trecute cu vederea.

Comedie de situații, *Drumul spre inima ta* ar fi putut ușor să alunece spre șarjă. Printr-o conlucrare armonioasă a întregului colectiv (la care alăturăm și contribuția Marianei Schidu, pentru inteligenta ei „colonană muzicală”), Teatrul de Stat din Ploiești ne oferă o comedie savuroasă, de interpretare omogenă, bine ritmată, fără ostentație. Vădînd o mină regizorală sigură, deși formată la spectacolul de televiziune, Vlad Bîtcă se simte acasă și pe scîndura scenei de teatru.

Margareta Andreescu

Teatrul Național din Craiova

■ APUS DE SOARE

de Barbu Delavrancea

■ VRĂJITOARELE DIN SALEM

de Arthur Miller

Se desenează în prezent la Naționalul craiovean un efort vizibil spre asumarea unei misiuni educative, o rivnă pentru construcția unui program cultural. Argument, afișul recentului turneu bucureștean, modelat cerințelor tinutei exigente, și răspunzînd unor desiderate majore — ca stimularea piesei originale*), reprezentarea clasicilor autohtoni și a valorilor culturii universale contemporane. Un prim pas (repertoriul!) a fost făcut, și colectivul își exersează

deocamdată conștiincios unele profesionaleități. *Apus de soare*, drama istorică a lui Delavrancea, punct central de referință pentru „clasicitatea” unei scene, a fost montată de Gh. Jora (regie) și Mihai Tofan (scenografie) în stilul montărilor convenționale epurate de naturalism, la jumătatea drumului dintre patos irizat romantic și rostire savuros populară, rostuindu-se ramificat în jurul eroului central. Scenograful Mihai Tofan, exersat în orînduirea spațiilor dramei istorice românești a conceput un decor de țetate cu ornamentație heraldică, jucîndu-se cu închiderile și deschiderile lumii în funcție de necesitățile jocului dramatic. În acest joc, talentul, verificat în multiple prilejuri, al lui Vasile Cosma a pulsat cu dinamism dramatic în marile tirade narative, detașîndu-se net de restul interpretărilor amorfice ca tipologie și convențional luate. Ne-au dezamăgit, și trebuie s-o spunem, desenul exterior al gingășiei Oanei (Smaragda Olteanu), înstrăinarea de rol a lui Rareș (Valeriu Dogaru), ca și eforturile vizibile ale Marinei Bașta de a mlădia figura voevodală și adîncia umanitate a doamnei Maria. Superficial au fost tratate chipurile celor trei vraci (Lucian Albanezu, Nae Gh. Mazilu și Emil Bozdogescu) sărăcînd prin absența de colorit, bogăția caracterologică și tipologică a *Apusului de soare*. O reprezentație la limita corectitudinii de mizanscenă care ridică un semn de întrebare: ne poate mulțumi o montare ilustrativă a manualului școlar cînd e vorba de *duhul* dramei istorice naționale? După spectacolul memorabil al primei noastre scene, credem că nu.

Ambiții mai mari își propune montarea *Vrăjitoarelor din Salem*. Drama puternică a lui Arthur Miller (care își păstrează după 20 de ani de la apariție aceeași actualitate, prin marea miză a dezbaterii — libertatea spiritului, raportul individ-dogmă — și rigoarea scriiturii) a fost incredințată tînărului absolvent în regie cinematografică Dinu Costin Azimioară. Așadar un spectacol de debut, care ne-a convins de stăpînirea unor unelte tehnice, notabile pentru un începător, din păcate nu și de claritatea unei idei raportate la problematica acestui mare text. Drama care impulsionează un cîmp magnetic tensionat de semnificații etice, degradingolează în anecdotică, punctată de accente de ieftin senzațional; clișee de comportament și atmosferă înlocuiesc studiul caracterelor. Așa se și explică surprinzătoarea costumație — cu o interpretare sociologist-marcată a funcțiilor sociale și psihologice (Abigail, în roșu — semn distinct al țirfei infame; Giles Corey — zdrențuit — „fermier sărac”) — și lipsa de concordanță cu specificul atmosferei puritanilor din Massachusetts (în care evident nimeni nu fuma în public). Dar, dincolo de aceste amănunte mai mult sau mai puțin relevante, mi s-a părut insuficient subliniată tensiunea ideilor, scăderea presiunii în cazul-creuzet în care fierb patimile și trădările și se materializează deciziile dramei. Pe

*) Locul tău sub soare de Gh. Robu a fost consemnat în nr. 10/1973.